

nu er bange for, at denne nye Grundlov ikke er et Værn for konservative Interesser, spørger jeg: Har da Grundloven af 1866 vist sig at være et Værn for virkelig konservative Interesser? Den har været lige det modsatte. De konservative Interesser fremmes ikke i Folket ved kunstige Midler, de konservative Interesser fremmes kun, naar Folket selv i god Forstand er konservativt, og den fulde Tro og Tillid har jeg til det danske Folk, at naar man giver det sin gamle Myndighed tilbage, vil det danske Folk, som af Naturen er stilsfærdigt og konservativt, gaa en rolig og sindig Udvikling i Møde. Nu maa hvert Parti stole paa sig selv, stole paa Kræfterne og Sandheden og Alvoren i deres Anskuelse, vi kæmper nu paa lige Fod.

Man har sagt om denne nye Forfatning, at den var revolutionær. Det er ubegribeligt, forekommer det mig, at et saadant Udtryk kan bruges om denne Forfatning, thi det er dog en Kendsgerning, at Kongemagten, Domsmagten, Rigsretten, Tokammersystemet, Kirkens Forhold til Staten, Princippet i vor Skolelovgivning og Ejendomsretten forbliver uforandret i den Grundlov, vi nu vedtager, disse Institutioner og Ideer gaar over fra den gamle til den nye Grundlov. Det er det repræsentative System, som forandres, det er Hovedsagen i det, som her sker. Det glæder mig at se, at denne Grundlov i ikke ringe Grad faar Præget af den Samlingens Aand, som var over vort Folk i 1849. Det er ved velvillig Forhandling imellem os indbyrdes, vi endelig er naaet til, at alle Partier i vort Folk kan give deres Tilslutning til det Grundlovsforslag, her foreligger. Men den Forhandling, som blev ført i Landstinget i Gaar, lader mig for mode, at der endnu vil blive gjort Forsøg paa at faa rejst Kamp imod dette Grundlovsforslag om ikke ved det Folketingsvalg, som skal foregaa, før den endelige Stadfæstelse af Grundloven kan finde Sted, saa ved det Landstingsvalg, som skal finde Sted. Der synes endnu at være nogle, som tror paa, at det kan lykkes at opbidse de selvskrevne Vælgere til en fortsat Kamp mod denne Grundlov. Tiden vil vise, om det vil ske, men denne Mulighed er der, og derfor vil jeg i Dag rette en Appel til Rigsdagens Medlemmer, at vi nu

fredelig gaar ud i Landet og i Fællesskab arbejder for en saa stor Tilslutning som muligt til den Sag, der her samler os i saa stort et Tal.

Nu skal vi ikke rippe op i, hvad der tidligere har ligget os imellem, nu skal vi gøre klart for det danske Folk, hvad det opnaar ved den Grundlov, der nu vedtages i Rigsdagen og indankes til Folkets Godkendelse, Folkets Dom. Denne Dom er afgørende for os alle, Folket er suverænt i denne Sag, og der er ingen af os, der vil krænke denne Suveræniteten, men der er Anledning for os alle til at gøre vort til, at det gode Eksempel, vi har givet ved herinde at samles om denne store Sag, nu ogsaa kan følges ude i Landet. Derfor vil jeg — og jeg haaber, jeg kan gøre det ikke blot paa egne Vegne og Meningsfællers Vegne, men ogsaa paa saa godt som hele dette Tings Vegne — rette en Appel til det danske Folk, idet jeg siger til det: Slut nu Kreds om denne store Sag!

Man har sagt om det danske Folk, at det var et splidagtigt Folk, man har sagt om den danske Rigsdag, at dens Medlemmer kunde kun kævles, trættes og strides og ikke samles om Løsningen af nogen stor Opgave. Den Sag, her foreligger til Afstemning, og hvorom vel saa godt som hele dette Ting samles, er en levende Protest mod denne Beskyldning, og det er mit Haab og min Tro, at naar vi samles igen under den nye Grundlov, vil Mindet om, hvad vi her i Fællesskab har tilvejebragt for vort Folk, bidrage til, at vi ogsaa angaaende andre store Spørgsmaal vil kunne samles om Løsningen af de Opgaver, vi mener bør løses til Gavn for vort Folk og vort Fædreland. Jeg opfordrer derfor alle her til at stemme for denne Grundlov, og jeg glæder mig ved at se tilbage paa, at Venstre har trofast gennem saa langt et Tidsrum arbejdet ihærdigt med det store Maal for Øje at give det danske Folk tilbage den politiske Myndighed, det fik i 1849, og som det aldrig har misbrugt. Jeg glæder mig over, at den Grundlovssag, som Venstre rejste for 2½ Aar siden, i sit Hovedprincip har vundet saa stor Tilslutning, som Tilfældet er, og har været i Stand til at skabe en Samling af alle Partier i den danske Rigsdag.